

(המשך מעמוד 14)

המסעדה. לאחר מתאי בית-השימוש הנשיים חסרה הדלת.

רבי-המלצרים ידעו מה לעשות. הוא אסף סביבו פלוגת-מחץ, בצורת שמונה מלצרים ונגנבים, כולם לבושים חולצות אדומות. הם נטלו לידיהם מקלות ושרשרות, ירדו אל שפת-המיפץ, סירר אחד נשלח קדימה, ל' אתר את האויב. משנה נתגלה, ירדה עליו הפלוגה משלושה כיוונים.

הגברברים ידעו מתי הקרב אבוד. הם היו ארבעה מול שמונה, וגם לא גיבורים. על כן החזירו את הדלת, שהיתה מונחת ליד המדורה, מוכנה למלא את תפקידה על ה' מוקה. בעל המסעדה החליט שלא לקרוא למשטרה, אך רשם את מספרי תעודות-הזהות שלהם, לאות אזהרה.

קורות של מיכצן. אבל בינתיים לא גדלו עצים חדשים על החוף. הקומיץ ה' מובטח היה עדיין בגדר אגדה. החתיכות יצחקו בנוז. גברבר אמיתי לא יסבול זאת. שלושה גברברים התנדבו לחפש עצים ל' מדורה. הפעם עצרו לעבר גשר-העץ הענקי, שהוקם על-ידי החברה לשיפור נוף הארץ מלעלפירה בכניסה לשער הראשי של ה' מיכצן הצלבני, שהוא גם הכניסה לעיר ה' תיקות.

הם ספרו כמה קורות מן הגשר. המדורה דלקה עד אור הבוקר. הגיעה השעה להת' עמלות, אבל הכדורגל של החברה היה ריק מאחיר. הם לא יכלו לעמוד בפני העונג ש' בהשגת דבר-מה בעד לאדבר. על כן ניגשו למכונת של בעל-המסעדה, הצמידו את פיית הכדור אל ססתום הצמיג, מילאו את הכדור באחיר, השאירו את הצמיג ריק. כעבור זמן קצר הגיעו התיירים הראש' ניס. הם לא יכלו לעבור את החסירה להיכ' נס לעיר. קורות הגשר עלו באש הקומיץ. עובדי החברה הזעיקו את המשטרה — וזו מצאה את החברה משתעשעים על החוף. מראה המשטרה לא הודאי אותם. הם ניפסו לה לשלום. כשעלו ארבעת הגברברים ל' נידות, שרו במקלה: "הבאנו שלום עליכם" ו"יש לנו טרמפ לחררה".

העדר הגברברים לא הפריע לכנות. אלה הוסיפו להשתעשע במשך שעות היום על החול. נאמנות זו באה על שכרה. הגברברים חזרו מן המשטרה אחרי-הצהריים, אספו את התתיכות. עוד טיול יפה אחד נגמר בכיף.

חינוך

אחור המוט

קאסם קאדר הוא מנהלו של בית-הספר המתקדם ביותר בין 13 בתי-הספר הבודדים הפזורים בדרום. קאסם הוא מנהלו של בית הספר היסודי בבסיפא, שליך ערה, היחיד שבו מצויים כל שמונה כיתות-היסוד ובהן 200 תלמיד. יתר בתי-הספר הבודדים מיוע' דים אך לכיתות הנמוכות.

קאסם קאדר, מנהל צעיר ודינאמי, ראה את החיץ המפריד בין הילד הבודהי והילד היהודי, והחליט לעשות דבר. קאסם קאדר לא הפתיע את עשרות ה' קיבוצים, אליהם שיגר פנייה בטרם תסתיים שנת הלימודים, ביקשם לארח ללימים מט' פר תלמידים מבית-ספרו. הדבר לא בא כהפ' תעה, כי קאסם פנה קודם לכן מעל גבי העתונות בבקשה דומה לקיבוצים. רק משלא נענה, החליט לפנות ישירות.

קאסם קאדר הציע לקיבוצים כי התלמר' דים יעשו בעבודות שונות במשך ללא תש' לום, ובתמורה תינתן להם האפשרות לראות מקרוב את עמיתיהם היהודיים בקיבוצים, להכירם לאחר שהירבו לשמוע עליהם ועל צורת החיים במשק מפי המורים.

תשובת הקיבוצים היתה כמעט אחידה, כמו ניסחה על-ידי אחד. התשובות החמק' ניות של כל משק קבעו כי קאסם קאדר יאחר לפנות ועל כן לא יוכלו להענות לו. חוגי משרד-החינוך לא היו תמימי דעים, הביעו אכזבה קשה מסירוב הקיבוצים לארח למספר ימים קבוצות קטנות של נוער בודחי. התוצאה: בקיץ הבא יארגן משרד-החינוך עצמו מחנות-נוער לתלמידים יהודיים ו' בודחיים במשותף.

פשעים

החשבון שלא נגמר

צופי הטלביזיה בבית הקפה הרמלאי של אבו-זקרייה, ישבו בנחת ומצצו מן הנרג' לות העשונות. לפתע התרומם עבד דורבשי מכסאו. חצה את החדר וניגש למלצר על מנת לשלם את חשבונו.

וזו הצידה, קראו לעברו קאמל וסאלם

שישבו בצד, "אתה מסתיר את המסך". עבד, בריא-הגוף, לא טרח אפילו להפנות את ראשו. "אזנו כשאגמור את החשבון," השיב, כשהוא ממשיך לעמוד על מקומו. קאמל לא היה יכול לסבול עלבון כזה. הוא שלף סכין מכיסו, קם מכסאו כדי לגמור מיד את החשבון עם עבד. רק הודות להתערבות שאר האורחים, הוצא קאמל וסאלם החוצה בכוח, כשהם מסגנים מבין שניהם: "חכה, יא עבד, אנחנו עוד נוריד לך את הראש".

שתי מכות אגרוף. במשך חודשיים לא שכחו קאמל וסאלם את הבטחתם. עד שבאחד הלילות נזדמן סאלם. עם בן ודוד יוסף, לבית הקפה לאוברה שבעיר. הם

נרצח דורבשי

לגמור את החשבון

נכנסו פנימה ומשאו את עבד יושב במ' קום, החלו מחפשים אמטלא כדי לפתוח בתגרה.

הם מצאו אותה בדמות ישיש, עמו חילק עבד את שולחנו. "בוא לשתות אתנו," קראו לוקן, מזגו לו כוסית משקה.

הזקן דחה את ההזמנה, הסביר להם כי איננו שותה. אבל הם לא הרפו. "עזבו אותנו," התרגז לבסוף עבד, "אתם לא רואים שהוא זקן? מה אתם רוצים ממנו?" לזאת חיכו יוסף וסאלם. "בוא החוצה," קראו לעבד, "ניגמור את החשבון הישן," בחוף התפתחו העיניים במהירות. סלם הלם באגרוף בחוזה של עבד בעוד יוסף מנחית מכה בראשו. עבד נפל מיד על הכביש כשראשו נחבט באספלט.

האמבולנס שהוזעק למקום, העביר את עבד לבית החולים. על שולחן הניתוחים נפטר הפצוע כשתעודת המוות קובעת את הסיבה: שטף דם פנימי בגולגולת.

נקמת דם. שני המעורבים נעצרו ב' פקודת השופט, יובאו לדין כדי לשאת ב' עונשם. אך בינתיים הסתגרו משפחותיהם בכתים, מקימים שמירה קפדנית על מבואות הבית. הם חוששים כי בני משפחת הקרבן לא יסתפקו בעונש שיוטל מידי החוק, ינסו לנקום את נקמת-דם של עבד, לגמור במקומו את החשבון.

הווי

זרוק אותו ללכבים: בראשון-לציון, קשר אב את בנו, שסרב ללכת לבית-הספר, כשרשרת ברזל למרפסת, צעק על מפקח המשטרה שהתיר את הילד וזרק את השרשרת: "מדוע זרקת את השרשרת? אני צריך אותה בשביל הכלב".

מלפפון העיזפון: בעכו, פרץ ילד בן 11 לחנות ירקות כדי לגנוב מלפפון גים, ולכד במקרה, אליו נמלט כשהבחינו בו עובדים ושבבים, תולק משם על-ידי המשטרה במצב של עילפון.

ישיבה של מעלה: בבני-ברק, איבד רביסון את דרכו, נעצר עם מכונתו על-ידי חרדים שהודיעו לו כי לא יתנו לו להמשיך עד צאת השבת, שוחרר על-ידי ה' אדמו"ר מויוניץ, לאחר שהסביר כי עליו להגיע לישיבה דחופה.

סרטים

מה מקור השואה?

מות הזמיר (חן, תליאביב: ארצות הברית) הוא שם בודי, מכוער וריק מתוכן, לגבי סרט המשמיע דווקא זמירות בלתי שיגרתיות לגבי הקולנוע האמריקאי. הוא בא במקום השם המקורי, שכנראה אין לו תרגום בעל משמעות בעברית: להרוג לב' לגן. הלגלגן — ציפור אמריקאית בלתי מזיקה, הנוהגת לחקות קולות של צפרים אחרים, אינה מופיעה כלל בסרט. היא רק סמל. אך גם כסמל אין היא יכולה לבטא את הרעיון המקופל בין גלילי סרט זה. לכאורה, זהו סיפור זכרונות ילדות. זכרו' נותיה של הארפר לי, שזכתה בפרס פוליצר עבור ספר אוטוביוגרפי שכתבה אודות עיירת הילדות שלה באלבאמה.

אלא שמאחורי הסיפור התמים, הספוג תחושת עולמם של ילדים, ואפילו הם מופ' רעים במקצת, טמון אחד הניתוחים הספ' רותיים המזהירים ביותר של בעיית האפליה הגזעית. זהו ניתוח פילוסופי-סוציולוגי פסיכולוגי, המוגש בכשרון ספרותי טהור כה רב, עד שדרוש זמן כדי להבחין בו. אנשים בנערי זרים. גים וסקוט, נער בן 11 וילדה בת 6, הם שני ילדיו של עורר-דין קשיש (גרגורי פק), החיים בעולם של תעתועים ודמיון, בו משחק תפקיד ראשי שכן בלתי-נראה, צעיר מטורף שנבלא על-ידי אביו כדי שלא יבייש את שם המשפחה. מטורף אלמוני זה משמש מרכז לפחרי הילדות ולסיוסיהם של הילדים, מה עוד שהמבוגרים שופכים שמן למדורת פחדיהם. הפחד מוליד את השנאה. במקביל לעלילה זו נרקמת עלילה זהה, ברמה אחרת — רמת המבוגרים. היא משת' לבת לתמונה הראשונה שעה שאביהם של הילדים, נקרא ללמד סניגוריה על כושי ה' נאשם באונס אשה לבנה. הכושי חף מפשע. אלא שאין זה מספיק כדי לזכותו. השנאה הגזענית מרשיעה אותו, והוא נהרג בניסיון להמלט ממעצר.

מאין באה שנאה זו? מקורה הוא אותו מקור של שנאת הילדים למטורף המוסתר — הפחד. פחד בלתי ראציונאלי, טמיר, מעורר בלהות ומעביר אנשים על דעתם. אך שבעוד שפחדם של הילדים הוא כמ' עט פיזי, תמים ומקסים, הופך פחדם של המבוגרים למרושע ואכזרי. הבשורה, אותה מנסה סיפוריה של הארפר לי להשמיע בעקי' פני: מקור השנאה הוא הפחד. מקור הפחד היא הזרות ואי-הידיעה. שימו אנשים בנעלי' הם של הורים, ואז יחדלו לפחד וממילא יחדלו לשנוא.

קשה לומר שהבמאי רוברט מאליאן טרח להבלית דווקא משמעות זו של הסרט. הוא הצליח ליצור אוירה מקסימה, לסחוט משחק מעורר התפעלות מצמד הילדים פיליפ אל' פורד ומרי בודם, להנחיל את האוסקר לגרגורי פק בשל הופעתו כלוחם באפליה בסרט זה, אך הקשר בין שתי העלילות המקבילות הנרקמות בסרט — נשאר רפה וחסר הרגשה.

סרט מש

זהב רומא (אופיר, תליאביב: איסליה) הם חמישים קילוגרם הוזהב, אותם תבע המושל הצבאי הגרמני של רומא מיהודי העיר, תמורת הצלת נפשתיים בשלהי ה' מלחמה. מה שמתרחש בשתי יממות, עקב דרישה זו בגטו של העיר — האמונה העיוורת וההתרפפות של זקני העדה מצד אחד, ותסיסת המרד של הצעירים מצד שני — משמשים נושא לעלילת סרט כמעט' ציוני זה.

זהו סרט שמבחינת רמתו האמנותית אינו מתעלה לגדולות, אך יש בו נאיביות והרבה אמונה כנה, המחפים על האידיאליזציה-עד' כדי-סגידה של הקהילה היהודית הרומאית. מבחינה מסויימת נראה הסרט כעין תשלום מס למצפון הלאומי האיטלקי. כתוצאה מכך מופיעים בו רק הנאצים הגרמנים כרשעים, בעוד שחלקם של הפאשיסטים האיטלקים יוצא מקופת. מאיך מוצגת הכנסיה הקתור לית כאוהדת מאבקם של היהודים, וכמסיעת בשעת הדחק.

בראד בליין, הצרפתי יפה-התואר, מייצג בסרט את ההתקוממות היהודית, בעוד ש' אנה מריה פררו האיטלקיה, מוצאת לה זמן להמיר את דתה דווקא בימי הגזירה. מכיוון שהדבר היחיד הצורם בסרט הוא חוסר-האובייקטיביות החיובי שבו, הוא ראוי להתעניינות והערכה, ולוא רק מבחינת על-לתו הדורמטית בלבד.

PROZON

פרוטון נותן את הטון!

הלכה והשפתון לאנינות הטעם

Helene Curtis

רויד" המכון הבינלאומי להתכתבות אלפי מכתבים לפי שיטה אמריקאית פרופספקט חנים תליאביב, ת. ד. 4185

תקו חייב כז תפוזים אשכוליות

המנוי- קיבלת חשבונך, נא פרע אותו בהקדם.

הלבשת הריון נודברות יהודית ת"א, רח' הנרמל 39, טל. 56980 ע"י רח' אלנבי

